

با کمال مسرت بیستمین دوره قانونگذاری مجلس شورای ملی را افتتاح مینمائیم. در دوره گذشته مجلس موفق شد قدمهای بزرگی در راه تأمین منافع ملی و اجتماعی کشور بردارد که شاید هیچ دوره دیگر از ادوار قانونگذاری سابقه نداشت. زیرا این دوره از مجلس شورای ملی ایران مقارن با دوران تحول عظیم و بی سابقه‌ای در تمام شئون مملکت ما بود و بهمین جهت وضع قوانین دامنه‌داری که باین تحولات متناسب باشد ضرورت داشت.

خوشبختانه نمایندگان مجلس در دوره گذشته متوجه وظیفه و مسئولیت اخلاقی خطیر خویش در مقابل منافع ومصالح ملت ایران بودند و در عین انجام وظیفه نمایندگی که رسیدگی و موشکافی دقیق در کلیه طرحها و قوانین است از همکاری صمیمانه در پیشرفت امور کشور خودداری نکردند. در دوره اخیر قوانین متعددی بتصویب مجلس شورای ملی رسید که از مهم‌ترین آنها میتوان قوانین اصلاحات ارضی، قوانین مالیاتی، قوانین بیمه‌های اجتماعی و کارگری، قوانین مربوط به دادگستری، قانون منع مداخله کارمندان دولت از معاملات، قانون رسیدگی بدارائی وزراء و کارمندان دولت و بسیاری از قوانین دیگر را نام برد.

در دوره کنونی با نظارت دقیق مجلس سعی خواهد شد کلیه این قوانین دقیقاً بمعرض اجرا گذشته شوند. توجه به پیشرفتهائی که در دوره گذشته مجلس شورای ملی در امور مملکتی صورت گرفته است نشان میدهد که کشور ما راه صحیح و اطمینان بخشی را بسوی ترقی در پیش دارد. در این مدت در کلیه شئون سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و بهداشتی ما ترقیات فراوانی حاصل شده که با آنکه هنوز در مراحل اولیه کار بشمار می‌رود معزنا در هیچ دورانی بدین کوتاهی سابقه نداشته است. ساختمان سدهای عظیم در نواحی مختلف کشور، توسعه فعالیت راه سازی و بندر - سازی، بکار افتادن خطوط تازه راه آهن، طرح برنامه وسیعی برای کشاورزی ایران و مکانیزه کردن آن، پیشرفتهای بی سابقه در امر صنعتی کردن کشور و بکار انداختن کارخانه‌های تازه بطوریکه در سالهای اخیر بطور متوسط روزی یک کارخانه بر کارخانه‌های موجود کشور افزوده شده، توسعه سرمایه گذاری داخلی و خارجی در امور صنعتی که طبق ارقام و مدارک رقم آن تنها در ظرف دو سال از تمام نیم قرن گذشته بیشتر بوده. ریشه کن کردن مالاریا و جلوگیری از کشت و استعمال تریاک و مبارزه دامنه داری با بیماری سل و تراخم، توسعه فعالیت‌های بهداشتی و سازمانهای خیریه و درمانگاهها و مؤسسات خدمات اجتماعی، پیشرفت منظم فرهنگ و افزایش دائمی تعداد محصلین مدارس،

اصلاحات دادگستری و بهبود محسوس وضع محاکم، همه اینها فقط نمونه‌هایی چند از فعالیت‌هایی است که اکنون در شئون مختلف کشور ما در جریان است تا این مملکت با تأییدات الهی بصورت یکی از خوشبخت‌ترین ممالک روی زمین درآید.

احتیاجی بتذکر نیست که همه این پیشرفتهای در سایه نظم و آرامش و ثبات سیاسی و اجتماعی حاصل شده است و ما از آن جهت باین نتایج عالی توفیق یافته‌ایم که دست خائنین و مفسدین و عوام فریبان از کار ما کوتاه بوده است.

اسیدواریم ترقیات آینده ملت و مملکت ایران بطوری مشعشع و درخشان باشد که کشور ما چنانکه هدف و آرزوی ما است نمونه کامل از پیشرفتهای مادی و معنوی گردد.

در سیاست خارجی وضع ما بحمدالله رضایت بخش است و ایران در صحنه سیاست جهانی روز بروز موفقیت و اهمیت بیشتری پیدا میکند و بیش از پیش بصورت یک عامل ثابت سیاسی در این قسمت از جهان درمی‌آید.

سیاست ما تأیید و پشتیبانی کامل از سازمان ملل متحد و دوستی و همکاری با کلیه دول با رعایت کامل مصالح مملکتی است و بدیهی است که این سیاست در آینده نیز ادامه خواهد یافت.

اسیدواریم در دوره جدید اجلاسیه برنامه دولت‌ها در کلیه شئون مملکت بخوبی بمورد اجرا درآید و در عین ترقی و پیشرفت مملکت از مخارج زائد جلوگیری شود. مالیاتها بطور دقیق و عادلانه وصول گردد از صعود قیمت‌ها و بالارفتن هزینه زندگی ممانعت بعمل آید اصلاحات اداری و سایر اصلاحاتی که در امور و شئون مختلف مملکت بتدریج مورد احتیاج خواهد بود بنحویکه مطلوب انجام گردد و در پیشرفت امور فرهنگی و بهداشتی و اجتماعی وقفه‌ای روی ندهد.

بدیهی است که حسن اجرای همه این موارد مستلزم نظارت و رسیدگی دقیق آقایان نمایندگان و در عین حال حس وطن پرستی آنان خواهد بود. از اقدامات اساسی که به مجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد تهیه و تنظیم قانون جدیدی برای انتخابات است که با احتیاجات و مقتضیات امروزی و با پیشرفت جامعه ما مطابقت داشته باشد و با اتکاء بدان بتوان انتخابات آینده کشور را بر اساسی که امروز معمول به دنیای مرقی است انجام داد و در اخذ و قرائت آراء از کارتهای انتخاباتی و ماشینهای حساب استفاده کرد تا امکان اشتباهی نباشد.

از خداوند متعال سعادت و ترقی روز افزون ملت ایران و توفیق آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی را در خدمت صادقانه بدین مملکت خواستارم.

(کف زدن شدید حضار)

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه دوم اسفند ماه ۱۳۳۹

فهرست مطالب:

- ۴) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس در ساعت ده و چهل و پنج دقیقه صبح بریاست
- ۱) بیانات آقای رئیس سنی
- ۲) اجرای مراسم تحلیف بوسیله ۱۳۹ نفر آقایان
- سنی آقای جمال الدین اخوی و منشی گری آقایان: دکتر موسی آیت الله زاده - دکتر الموتی - کریم طهماسبی - امان الله ریگی - تشکیل گردید.
- ۳) اقتراع شعب ششگانه

قسم نامه را بشرح ذیل قرائت و آقایان نمایندگان تکرار نموده و به ترتیب ذیل در محل نطق حاضر و قسم نامه را امضاء نمودند.

ما اشخاصی که در ذیل امضاء مینمائیم خداوند را بشهادت میطلبیم و بقرآن قسم یاد میکنیم مادام که حقوق مجلس و مجلسیان مطابق قانون اساسی محفوظ و مجری است تکالیفی را که بما رجوع شده است مهما ممکن با کمال راستی و درستی و جد و جهد انجام بدهیم و نسبت باعلیحضرت شاهنشاه متبوع، عادل، مفخم خودمان صدیق و راستگو باشیم و باسناد سلطنت و حقوق ملت خیانت ننمائیم و هیچ منظوری نداشته باشیم جز فواید و مصالح دولت و ملت ایران.

آقایان: جمال اخوی - رضا حکمت - دکتر موسی آیت الله زاده - کریم طهماسبی - امان الله ریگی - دکتر مصطفی الموتی - منوچهر افشار - مظفر امیری - سید کاظم مسعودی محمد کشاورزبان - مهندس بهبودی - حسنعلی گرکانی محمدجواد حریری - علامه وحیدی - دکتر عبدالصمد رفعت دکتر حبیب دادفر - سید محمود جلیلی - علی وثوق - محمد نصیر دادخواه - علی اکبر جلیوند - محمد حسین اژدری دکتر ابوالقاسم تفضلی - عزیز اعظم زنگنه - حسن بیات

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

۱ - بیانات آقای رئیس سنی

رئیس - آقایان محترم: در این زمان که اوضاع دنیا در پاره‌های نقاط موجب تشویش است وظیفه مهمی برای نمایندگان مجلس شورای ملی است. مجلس شورای ملی از مراجع حساس مملکت است و باید نهایت توجه بان داشت. انشاءالله هر چه بصالح ملت و مملکت باشد انجام میگیرد. برای این چیز اینکه بدرگاه خداوند توجه کنیم و استمداد بطلبیم چاره دیگری نداریم و بهتر این است که بلسان قرآن کریم عرض کنیم:

ربنا آتنا من لدنک رحمة وهیئ لنا من امرنا رشداً.
بنابر این توفیق آقایان را از خداوند میخواهم که در این دوره آنچه به مصلحت ملت و مملکت است بتوانند بوجه احسن انجام دهند (انشاءالله).

۲ - اجرای مراسم تحلیف بوسیله ۱۳۹ نفر

آقایان نمایندگان

رئیس - مراسم سوگند انجام میشود

(در این موقع کلام الله مجید را با احترامات لازم بتالار مجلس آورده و عموم حضار قیام نمودند و آقای رئیس

عین مذاکرات مشروح اولین جلسه دوره بیستم قانونگذاری

محمود ذوالفقاری - محسن فریور - سید محمد میر هادی
 حسن یوسفی - دکتر امیراصلان افشار - غلامحسین فخر
 طباطبائی - مهندس افراسیاب کیا - غلامحسین قراگزلو -
 مهندس کاظم جفرودی - دکتر حسن متین - مهندس عبدالعلی
 دهستانی - سید جلال الدین شادمان - مهندس اسکندر فیروز -
 سید حسین هاشمی حائری - محمد عباسی - احمد افخمی -
 محمود بهمینیار - حسینعلی هیراد - میر اسدالله موسوی ماکوئی -
 محمد علی مهدوی - دکتر محمدحسین اعتمادی - امیرحسین
 خزیمه علم - رستم امیربختیار - رضا صرافزاده - سیدمحمد
 باقر نیری - رضا جعفری - حسین فلسفی - عزت الله گودرزی -
 قاسم سعودی - فتح الله پورسرتیب - محمدعلی غضنفری -
 عباسقلی اردلان - حسام الدین خسرو پرویز - ملکشاه ظفر -
 غلامرضا اسپهبدی - مصطفی ذوالفقاری - محمد حسین آصف
 وزیری - دکتر عیسی سنگ - کاظم پزشکی - محمد شرعی -
 اسمعیل آرمین - امیرحسین فولادوند - محمود محمودی - اسمعیل
 اکبر - دکتر سید محمد علی هدایتی - هاشم امیرزاده شمس -
 عبدالله یلخانی زاده - دکتر محمدحسین اسدی - دکتر عبدالحمید
 اعتبار - عبدالمجید بختیار - محمد باقر برومند - عمادالدین
 تربتی - دکتر منوچهر اقبال - خلیل ضیائی - دکتر قاسم طاهراز -
 دکتر مرتضی قلی کیان - دکتر محسن سیاح - حبیب الله
 ملک زاده آملی - قلی امیر لک - محسن طاهری - پرویز یار افشار -
 عبدالرحمن فرامرزی - دکتر محمد دفتری - کریم اهری -
 دکتر عبدالباقی نواب - دکتر محسن صدری - محمد صادق
 بوشهری - سید اسدالله موسوی - سید محمد علی معین زاده -
 محمدباقر بوشهری - رضا کدیور - احمد کیهان یغمائی - محمدعلی
 صفاری - یارمحمدشادلو - خانلر قراچورلو - هوشنگ صمصام
 بختیاری - محسن مرآت اسفندیاری - مرتضی حکمت - مهندس
 جواد داودزاده - زین العابدین سالار بهزادی - غلامرضا یلخان -
 عبدالله دشتی - مهندس عبدالله والا - احمد عامری - سید یوسف
 هاشمی - محمد قرشی - امیر هوشنگ مقدم - رحمت الله مقدم -
 محمد رضا امید سالار - رضا معرفت - محمدعلی سعودی -
 محمد عبدالله گرجی - محمود باقرزاده - دکتر عباس نفیسی -
 فضل الله همایونی - دکتر محسن مظاهر - مهندس سعید
 هدایت - دکتر احمد امامی - دکتر غلامحسین جهانشاهی -
 کاظم کورس - عیسی مشار - عباسقلی عرب شیبانی - ابوالحسن
 صدر میرحسینی - سید محمود توسلی - دکتر موسی عمید -
 اسدالله رشیدیان - علی قوام - غلامرضا حکیمی - دکتر محمدعلی
 معدل - اسدالله معظمی - عنایت الله نصیری - عبدالحمید سنندجی -
 اسمعیل قوامی - زیاد سترگ - سلطانعلی سلطانی .

۳ = اقتراح شعب ششگانه

رئیس - شروع میکنیم به اقتراح شعب . عده حاضر
 ۱۴۴ نفر شش شعبه هر شعبه ۲۴ نفر آقایان منشیان (دکتر
 الموتی - دکتر موسوی آیت الله زاده) نظارت دارند .
 (اقتراح بعمل آمده و شعب ششگانه به ترتیب ذیل
 تعیین گردید)
 شعبه اول - آقایان : زیاد سترگ - دکتر تفضلی -
 حسین فلسفی - قلی امیر لک - دکتر مرتضی قلی کیان -
 اسمعیل قوامی - حسام الدین خسرو پرویز - علی محمد غضنفری
 محمدجواد حریری - اسمعیل آرمین - رحمت الله مقدم - سید
 محمدباقر نیری - دکتر عیسی سنگ - محمدباقر بوشهری -
 عنایت الله نصیری - دکتر محمدحسین اعتمادی - سید محمد
 میرهادی - محمد رضا امید سالار - مهندس اسکندر فیروز -
 سید جعفر بهبهانی - دکتر موسی عمید - غلامحسین قراگزلو
 محمد عبدالله گرجی - سید کاظم سعودی .
 شعبه دوم - آقایان : سلطانعلی سلطانی - ملکشاه ظفر
 دکتر احمد امامی - دکتر عبدالباقی نواب - فضل الله همایونی
 دکتر محسن سیاح - رستم امیربختیاری - دکتر سید عبدالحمید
 اعتبار - دکتر سید محمدعلی هدایتی - میر اسدالله موسوی
 ماکوئی - علامه آل وحیدی - مظفر امیری - مجید ابراهیمی
 حسینعلی هیراد - سید یوسف هاشمی - محمد علی مهدوی -
 مهندس افراسیاب کیا - اللهیار صالح - مهندس سعید هدایت
 دکتر محمد دفتری - سید اسدالله موسوی - سیدحسین مصطفوی
 نائینی - محمد نصیر دادخواه - محسن طاهری .
 شعبه سوم - آقایان : اسدالله رشیدیان - امیر هوشنگ
 مقدم - اسدالله معظمی - دکتر حسن متین - سیدحسین هاشمی
 حائری - محمد کشاورزبان - مهندس عبدالعلی دهستانی -
 عبدالله یلخانی زاده - سیدخلیل ضیائی - علی قوام - کریم
 اهری - دکتر موسی آیت الله زاده - حبیب ملک زاده آملی
 حسن بیات - محمد عباسی - منوچهر افشار - عزیز اعظم زنگنه
 عزت الله سردار پور گودرزی - محمد قرشی - مهندس عبدالله
 والا - دکتر عبدالصمد رفعت - دکتر محمدعلی معدل - محمد
 باقر برومند - رضا جعفری .
 شعبه چهارم - آقایان : کاظم کورس - حسین یوسفی -
 عبدالله دشتی - محمدعلی سعودی - رضا حکمت - غلامرضا
 حکیمی - امان الله ریگی - احمد عامری - دکتر محسن مظاهر -
 عماد تربتی - قاسم سعودی - حسنعلی گرکانی - رضا کدیور
 دکتر عباس حاتم - دکتر محمدحسین اسدی - فتح الله پورسرتیب -
 دکتر منوچهر اقبال - محمد شرعی - سید محمدعلی موسوی

معین زاده - امیرحسین فولادوند - محسن فریور - عبدالحمید
 سنندجی - سید محمود جلیلی - عباسقلی اردلان .
 شعبه پنجم - آقایان : دکتر امیر اصلان افشار -
 ابوالحسن صدر میرحسینی - عبدالمجید بختیار - محمود محمودی
 محمدعلی صفاری - محمدحسین اژدری - مصطفی ذوالفقاری -
 دکتر غلامحسین جهانشاهی - دکتر مصطفی الموتی -
 محمدصادق بوشهری - پرویز یارافشار - عیسی مشار - خانلر
 قراچورلو - کریم طهماسبی - مهندس ناصر بهبودی - دکتر
 عباس نفیسی - جمال الدین اخوی - رضا صراف زاده - علی
 وثوق - دکتر قاسم طاهراز - اسمعیل اکبر - سالار بهزادی -
 دکتر حبیب دادفر - امیرحسین خزیمه علم .
 شعبه ششم - آقایان : مهندس جواد داودزاده - عباسقلی
 عرب شیبانی - مرتضی حکمت - سید محمود توسلی - محسن
 مرآت اسفندیاری - عبدالرحمن فرامرزی - محمود ذوالفقاری
 محمود باقرزاده - غلامرضا اسپهبدی - یارمحمد شادلو - محمود

بهمین یار - هاشم امیرزاده شمس - هوشنگ صمصام بختیاری -
 رضا معرفت - احمد کیهان یغمائی - دکتر محسن صدری -
 احمد افخمی - محمدحسین آصف وزیری - سید جلال الدین
 شادمان - کاظم پزشکی - غلامرضا یلخان - علی اکبر جلیلود
 غلامحسین فخر طباطبائی - مهندس کاظم جفرودی .

۴ = تعیین موقع و دستور جلسه بود = ختم جلسه
 رئیس - آقایان فردا انشاء الله شعب را تشکیل
 میدهند اول یک رئیس یک نایب رئیس یک مخبر و یک
 منشی انتخاب میکنند و سه نفر هم از هر شعبه برای کمیسیون
 تحقیق معین میکنند و اعتبارنامه هارا رسیدگی میکنند که باید
 در ظرف ده روز انجام شود . جلسه هم برای ده روز دیگر
 پنجشنبه یازدهم اسفند سه ساعت قبل از ظهر و دستور هم
 رسیدگی باعتبارنامه ها خواهد بود .

(مجلس در ساعت یازده و پنجاه دقیقه صبح ختم شد)
 رئیس سنی مجلس شورای ملی - جمال الدین اخوی